

Boven de tempel in Jeruzalem stond vroeger een gouden wijnstok met ranken

Die wijnstok had een speciale betekenis.

Het was een herinneringsteken.

Laat het leven lijken op een wijnstok met ranken die vrucht dragen,
vertelde dat symbool.

Een optimistisch en positief beeld was dat: het leven is bedoeld om goed te zijn:

als een wijnstok met vruchten. Als een wijngaard waarin je kunt rondlopen, uitrusten, gelukkig kunt zijn
en goede vruchten kunt oogsten.

Van die vruchten kun je wijn maken. Ook wijn is in de Bijbel een beeld van goed leven. Als je het glas
heft zeg je: proost: ik hoop dat het goed met je gaat!

Zo zijn we geschapen om het goed met elkaar te hebben.

Daarom is de wijnstok ook beeld van de liefde.

In het grote liefdeslied in de Bijbel, het Hooglied, ontmoeten geliefden elkaar in de wijngaard. En ze
noemen elkaar ook *wijngaard*.

Mijn lief is als een wijngaard en ik proef zijn zoete vruchten, zegt de bruid.

Leven kan zo mooi zijn.

En zo hoort het ook.

Die gouden wijnstok boven de tempel herinnerde je daaraan.

Die wijnstok stond trouwens ook op munten. En telkens als je daarmee betaalde kreeg je dat
herinneringsteken als een vraag onder ogen.

Waar zet ik deze munt voor in. Is dat iets goeds, iets heilzaams?

De wijnstok herinnerde je aan nog iets anders: niet alleen: laat het leven goed zijn, maar ook: weet wat
je moet doen om het leven goed te maken en houden.

Daarom is de wijnstok ook symbool van wijsheid.

In het boek Spreuken hoor je de wijsheid zeggen:

*Eet mijn brood, drink mijn wijn, laat je onverstand varen,
dan zul je de wijn van het inzicht ervaren.*

De wijsheid van de Thora is als een wijnstok: geen star gebod, maar een wegwijzer naar een
samenleving van geluk.

Als een wijnstok, zo is Jezus, als een wijngaardenier, zo is God, lees je in de Bijbel. Die hebben te maken
met: waar word je wijzer van, waar knap je van op.

Geloven beoogt het goede. Daarvan is een wijngaard het symbool.

Dat goede is er niet zomaar.

Als het goede leven op een wijngaard lijkt, dan betekent dat ook: schoffelen, onkruid verwijderen.

Snoeien, dorre takken wegsnijden en verbranden. Schiften tussen wat de vruchtbaarheid bevordert en
wat de vruchtbaarheid van de wijngaard belemmert.

Snoeien, onderscheiden, kritisch zijn, dat is aan jou, dat is aan God.

Maar het grote doel is steeds: de wijngaard moet tot bloei komen.

De wijngaard, dat zijn wij, jij, ik, Israel, de mensen, dat is het leven.

Zo is onze bestemming, zo kan het zijn.

Maar zo is het lang niet altijd.
Dat maakt de pandemie ons indringend duidelijk.
Het goede kan zo maar beschadigd raken.
Door ziekte, door verlies van je geliefde aan de dood of aan het leven.
Door wat je overkomt, door wat mensen elkaar aan doen.
We gedenken deze week de oorlog.
Ik zag oude filmbeelden uit de jaren dertig. Lachende mensen, mooi gekleed, een glas wijn in de hand.
Tien jaar later is alles onvoorstelbaar anders.
Het goede kan zomaar verdwijnen. Dat weet ook Johannes, de evangelist, als hij de gelijkenis over Jezus en de wijnstok doorgeeft.
Johannes schrijft na een ingrijpende gebeurtenis.
Jeruzalem is verwoest. De tempel met die gouden wijnstok ligt in puin.
Dat heeft grote impact.
Niet alleen de gebouwen zijn verwoest.
Ook het houvast is voor veel mensen verdwenen.
Dat kan gebeuren bij een crisis.
Dat je de weg kwijt raakt. Dat je vertrouwen verdwijnt. Dat geloven je niet echt helpt.
En wat dan?
Wat geeft richting aan je leven, wat geeft houvast.

Johannes schrijft voor mensen in verwarring.
Misschien ook wel voor ons.
Johannes weet wat je kunt kwijtraken.
Hij schrijft om je ook dan verder te helpen.

Veel is verdwenen. Veel zal verdwijnen.
Kerken, instituten, vormen, hoeven niet blijvend te zijn.
Mensen die er altijd waren, zijn er niet meer.
Er vallen lege plekken in ieders leven.
Van wat, van wie vroeger houvast bood.
Johannes weet daarvan mee te praten.
De tempel is er niet meer. Maar ook de persoon over wie hij schrijft: Jezus, is er niet meer zoals vroeger.
Hij loopt niet meer rond.
Ze kunnen niet meer even iets aan hem vragen.
Ze moeten het zonder hem doen.

Ja, maar toch is er ook iets dat blijft.
10 keer herhaalt Johannes dat woord: blijven.
Wat blijft is wat Jezus gezegd heeft.
Wat blijft is zijn inspiratie.
Wie blijft is de Geest, de God die hij belichaamt.
Wat blijft is de mogelijkheid je daarmee te verbinden.
Daartoe roept Jezus ons op.
Blijven is de kern van zijn gelijkenis.

Ik ben de wijnstok en jullie zijn de ranken.
Blijf verbonden met wat ik gezegd heb, blijf verbonden met mijn vertrouwen.

Blijven is niet zo van deze tijd.
Als iets niet leuk is, stoppen we er mee.
Dat hebben niet alleen kinderen.
Dat zit in ons allen.
Vroeger werd je geprezen als je veertig jaar bij dezelfde baas werkte.
Tegenwoordig wordt je weggezet als een sukkel, die is blijven steken.

De gelijkenis van de wijnstok en de ranken roept om te blijven.
Verbonden te blijven met de geest, met de liefde, met de woorden, met de verhalen.
Dat betekent niet dat alles moet blijven zoals vroeger.
Of dat er niet van alles kan en moet verdwijnen.
Of dat je kritiekloos zou moeten zijn.
Een tweede werkwoord in de gelijkenis maakt dat duidelijk.

Snoeien, zuiveren.

Die werden vroeger soms gebruikt voor zogenaamde ongelovigen.
Die worden weggesnoeid. Zo te denken is een hardvochtig dwaalspoor.
Snoeien is *zelfkritiek*. Wat kan, wat moet ik loslaten. Snoeien is een werkwoord voor elke kerk, steeds weer. Vraag niet alleen: wat gaan we doen, maar ook: wat gaan we niet meer doen. Wat kan weg juist om vrucht te kunnen dragen.

De tempel is er niet meer tijde van Johannes.
Voor ons zal er ook veel verdwijnen.
Wie weet of de kerken in onze plaatsen blijvend zijn.
Blijf bij de wijnstok. Blijf bij de inspiratie van Jezus.
Daar vind je waarachtigheid.
Daar kan vertrouwen, daar kan God je bereiken.

Alleen daar?

De gelijkenis hoeft geen stok te zijn om anderen mee te slaan.
God is groter dan wij kunnen overzien.
We hoeven niet negatief over anders denkenden of anders gelovenden te doen.
De ware wijnstok wil zeggen: vertrouw er op dat je het hier zult vinden, waarheid, waarachtigheid.
Sterker nog: vertrouw er op dat jij hier gevonden wordt, door de ware, de Ene, door God.

Blijf verbonden bij alles wat je los moet en mag laten.
Sta er als een rank voor open gevoed te worden met de geest van liefde en wijsheid. Sta open voor de inspiratie van Jezus.
Plant een wijnstok of hang een gouden wijnstok boven je deur.
Om niet te vergeten!

God wordt wijngaardenier genoemd.
Iemand die een wijngaard plantte om druiven te oogsten en wijn te maken.
Met als doel om ook voor jou het glas te heffen en te roepen:
Proost! Het ga je goed.
Daarvoor ben je bestemd.

Amen